

**"Elbette kesafetli topraktan ... kesretli olarak vardır.."
Bu paragrafta kesafetli topraktan letafetli hayatın,
küdûretli sudan ise nuraniyyetli zevilidrakin yaratıldığı
ifade ediliyor. Yaratılanlar ile nispet edilenlerin
hikmetini anlatır mısınız?..**

**"Elbette kesafetli topraktan ve küdüretli sudan mütemadiyen
letâfetli hayatı ve nuraniyyetli zevil-idrâki halkeden Hâlık'ın, elbette
ruha ve hayata münâsib şu nur denizinden ve hattâ zulmet
bahrinden bir kısım zîşuur mahlukları vardır. Hem çok kesretli
olarak vardır.."**

Bu paragrafta kesafetli topraktan letafetli hayatın, küdüretli sudan ise nuraniyyetli zevilidrakin yaratıldığı ifade ediliyor. Yaratılanlar ile nispet edilenlerin hikmetini anlatır mısınız?

Ayrıca zulmet bahrinden, zîşuur mahlûkatın yaratılması ne anlama gelmektedir?

Burada su ve toprağın katı maddeler olmalarına rağmen onlardan latif hayatın yaratılmış olması örnek verilerek, nurdan ve zulmetten de mahlukların yaratılabileceği ifade ediliyor. Zira, bunlar suya ve toprağa göre daha latif olmakla, hayata menşe olmaya daha liyakatlı gibi görünüyorlar.

Meleklerin nurdan yaratıldığı biliniyor. Zulmetten ne gibi varlıklar yaratıldığını bilmiyoruz. Ama yaratılmaları mümkündür, hükmünü bütün ruhumuzla tasdik ediyoruz.

Bizim bildiğimiz kadarıyla, **ruhaniyat üçe ayrılıyor:** *Cinler, melekler* ve bir de *vefat etmiş olan insanların ve hayvanların ruhları*. Cinler ateşten, insanlar ve hayvanlar topraktan, melekler ise nurdan yaratılmışlardır. Bilemediğimiz bir dördüncü grup da karanlıktan yaratılmış olabilir.